

ΘΕΑΤΡΟ

(ΓΡ. ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΥ: «Τὸ ἀνθρώπινο» — Δράμα εἰς 3 πράξεις).

Στις 20 τοῦ περασμένου μῆνα ἀνεβάστηκε στὸ «Ἀθήναιον» ἀπ' τὸν θίασο Βεάκη-Νέζερ, τὸ καινούριο δρᾶμα τοῦ κ. Γρ. Ξενοπούλου «Τὸ ἀνθρώπινο», πού ἐσημείωσε ἀρκετὴν ἐπιτυχία. Πρόκειται γιὰ ἕνα δράμα ἀρκετὰ πρωτότυπο, πολὺ καλογραμμένο καί, ἴσως, ἕνα ἀπ' τὰ καλύτερα θεατρικὰ ἔργα τοῦ κ. Ξενοπούλου.

Ὁ νομικὸς Χρῆστος Καστάνης, ὁ ἦρωας τοῦ ἔργου, ἕνας ἄνθρωπος πού πάσχει ἀλλοκαρκεῖν καὶ εἶναι καταδικασμένος ἀπ' τὴν ἐπισιτήμη, ἐνῶ στὴν ἀρχὴ τρέμει μπροστὰ στὴν ἰδέα τοῦ θανάτου, πού τὸν βλέπει ν' ἀρκετὰ καὶ προσπαθεῖ μὲ κάθε τρόπο νὰ πληροφορηθεῖ ἀπ' τοὺς γύρω του τὴν πραγματικὴ κατάστασή του, ὅταν μαθαίνει τὴν ἀλήθεια, κάποια μεταβολὴ σημαντικὴ γίνεται μέσα του: Ὅ,τι συμβαίνει στοὺς πολὺ γέροντες, πού περιμένουν ἀτάραχοι «τὸ ἀνθρώπινο» τέλος, τὸ ἴδιον συμβαίνει καὶ στὴν ψυχὴ αὐτοῦ τοῦ ἀνθρώπου: Ἀρχίζει νὰ συνηθίζει στὸ μοιροῦτο, ἀποκρούει μιὰ δευτερὴν ἐγχείρησή πού θὰ τοῦ δινε πέντε-ἕξι μηνῶν ζωὴ ἀκόμη καὶ πού πρῶτα εἶχε ἀποφασίσει, ἐνῶ συγχρόνως μὲ μιὰ παράδοξη γαλήνη, ἀρχίζει νὰ φροντίζει γιὰ τίς ὑποθέσεις του, γιὰ τὸ ἔργο πού θά φέρῃ πίσω του, γιὰ τὴν ἀποκατάστασή τῆς ἀγαπημένης ἀνεψιάς του...

Αὐτὴ εἶναι σχεδόν, μὲ δυὸ λόγια, ἡ ὑπόθεσις τοῦ καινούριου ἔργου τοῦ κ. Ξενοπούλου. Τὸ θέμα εἶναι ἀρκετὰ πρωτότυπο, ὥστε θὰ μπορούσε νὰ γίνῃ λιγώτερο μονότονο τὸ ἔργο. Στις δυὸ πρῶτες πράξεις τὰ πράγματα λέγονται τόσο καλὰ καὶ τὸ θέμα ἐξαντλεῖται τόσο, ὥστε θὰ μπορούσε, μὲ κάποιες μικρὲς προσθήκες στὴ δευτέρη, νὰ λείψει ἐντελῶς ἡ τρίτη πράξις, πού εἶναι ἡ πιὸ κουραστικὴ καὶ ἡ πιὸ μονότονη ἀπ' τὸ ἕνα μέρος, ἐνῶ ἀπ' τ' ἄλλο, ὅχι μόνο

τίποτα δὲν προσθέτει στὸ ὅλο ἔργο, ἀλλὰ καὶ ἐλαττωματικὸ τὸ κάνει. Ἀκόμη καὶ κείνη ἡ σκηνὴ τῆς ἐνώσεως τῆς ἀνεψιάς τοῦ Καστάνη μὲ τὸν νεαρὸ βοηθό του, (πού ἴσως μόνο γι' αὐτὴν νὰ γράφτηκε ἡ τρίτη πράξις), φανταζόμεστε, πὼς ἦταν ἐντελῶς περιττὴ, τὴ στιγμὴ πού ἀπ' τὴν ἀρχὴ ἀκόμη τοῦ ἔργου, ὑπονείηται πρὸς τὸ τέλος αὐτῆς τῆς ἀγάπης.

Μὲ τὰ πάρα πάνω θέλομε νὰ δείξομε τὰ, κατὰ τὴ γνώμη μας, ψ γάδια τοῦ ἔργου, ἐλάχιστα ἄλλωστε μπροστὰ στὰ ἄπειρα προτερήματά του, γιὰ τὰ ὁποῖα κυρίως ἐπρόκειτο νὰ μιλήσουμε: Ὁ διάλογος φυσικώτατος, πολὺ καλοβαλμένος, κάποτε ἐξαιρετός. Τὰ πρόσωπα πολὺ καλὰ ψυχολογημένα καί, τὸ σπουδαιότερο, ἀληθινὰ. Ὁ ἦ ως τοῦ ἔργου, ἕνας ἄνθρωπος ἀνώτερος, πού κάνει περισσότερη ἐντύπωσιν μέσα στὸ μικρόψυχο περιβάλλον πού κινεῖται, μὰ ἔκανε νὰ στοχαστοῦμε μὲ ἱκανοποίησιν τὴ δεξιότητά τῆς τέχνης τοῦ συγγραφέα τοῦ «Κόκκινου Βράχου». Κ' οἱ ἄλλοι χαρακτήρες του ὁλοζώντανοι: Ὁ ναυαγισμένος ἀδερφός, ἡ ἀδερφή, ἡ Θεοῖα Εὐλαλία, ἡ Φλώρα, ὁ Κώστας. Ὡς καὶ αὐτὴ ἡ ὑπηρετρία ἀκόμη. Ἐξ ἄλλου πρέπει νὰ ἐξάρθουμε ἰδιαίτερα μερικὲς σκηνὲς τοῦ ἔργου, πού, χωρὶς ὑπερβολή, θὰ μπορούσαν νὰ χαρακτηριστοῦν ἀριστοτεχνικῆς. Τέτοιες μᾶς φαίνονται στὴν πρώτη πράξι, ἐκεῖ πού οἱ γυναικες, ξέροντας τὸ μυστικὸ τῆς ἀρρώστειας τοῦ Καστάνη, προσπαθοῦν νὰ τοῦ τὸ κρύψουν, ἡ τελευταία τῆς πρώτης πράξεως—ὑποβλητικώτατη, καθὼς καὶ στὴν τρίτη πράξι τὸ ξεχείλισμα τῆς ἀγάπης τῆς Φλώρας πρὸς τὸ θεῖο, τὴν ὥρα πού τὸν παρακαλεῖ, χύνοντας θερμὰ δάκρυα, νὰ κάνει «γιὰ χάρη της» κείνη τὴ δευτέραν ἐγχείρησι.

Τὸ τελευταῖον αὐτὸ δράμα τοῦ κ. Ξενοπούλου, εἶχε τὸ εὐτύχημα νὰ ἐμνηνευθῇ ἀπὸ ἠθοποιὸ τοῦ ἀναστήματος τοῦ κ. Βεάκη. Εἶναι περιττὴ κάθε κρίσις, γιὰ τὸ ἀληθινὰ ὑπέροχον παίξιμό του, Ὁ συγγραφέας, ὠρισμένος, ὀφείλει

πᾶρα πολὺ μέρος τῆς ἐπιτυχίας τοῦ ἔργου του στὸν ἐρμηνευτῆ. Ἡ ἀλήθεια εἶναι ὅτι καὶ οἱ ἄλλοι ἠθοποιοὶ (ἐξαιρετικὰ καλὰ διαβισμένοι) δὲν συνέβαλαν λιγώτερο στὴν ἀψιγὴ ἀπόδοσι τῶν ρόλων. Ὁ κ. Π. Καλογερίκος (Γιάγκος Δούκας), στὸ ρόλο τοῦ ναυαγισμένου ἀδερφοῦ, πολὺ καλός. Τὸ ἴδιο καὶ ὁ κ. Ἡλίας Δεστούνης (Κώστας Νίκας). Ἀρκετὰ καλὲς ἐπίσης οἱ κυρίες Βασιλεία Στεφάνου (Θεοῖα Εὐλαλία), Ἀθανασία Μουστακίνα (Φλώρα) καὶ Στέλλα Γαλάτη (Ἐντυχία). Ἡ κυρία Λόλα Φίλιππίδου στὸ ρόλο τῆς ὑπηρετρίας Εἰρήνης, ἀρκετὰ συμπαθητικὴ.